

GÜNÜMÜZ BASKI DESENLİ KUMAŞLARINDA DESEN TARZLARI ve TEKNİKLERİ*

Füsun ÖZPULAT*, Dilek YURT**

ÖZET

Günümüzde tekstil tasarımı ve baskıcılığı, göze doğal olarak hoş görünen desenleri üretmede yenilikçi yaklaşımlar ve geleneksel teknikler üzerine odaklanılmıştır. Bu tasarımlar ağırlıklı olarak ev tekstilleri ve giysilik kumaş ile ilgilidir. Tasarımları yaratmada bazı örnekler ticari şablon baskıyla basılmasına rağmen, sanatçıların çoğu çalışmalarında şablon baskıyı ve el baskısını kullanmaktadır. Bir dizi tasarımcı tasarımlarını daha iyi detaylar ve daha fazla renk seçeneğine imkân vermesinden dolayı dijital baskı teknikleriyle üretmektedir. Öncü olan diğer bir kısım sanatçı da kendi özgün çalışmalarını yaratmada batık, elle boyama, ahşap kalıpla desenlendirme gibi geleneksel teknikleri dijital baskı gibi yeni tekniklerle birleştirmektedir. Tekstil tasarımcıların bazıları da ek yöntemlerden yararlanarak yüzeyde yeni etkiler elde etmişlerdir. Yenilikçi tasarımlar içinde eko-baskılar, yeniden yapılandırılan baskı teknikleri öne çıkmaktadır. Makale, günümüz tekstil baskıcılığındaki gelişmeler, desenler ve teknikler açısından yenilikçi yönleriyle ele alınacaktır.

Anahtar Sözcükler: Dijital Baskı, Geleneksel Teknikler, Baskı Deseni, Yenilikçi Tasarımlar, Yüzey Tasarımı.

DESIGN STYLES AND TECHNIQUES IN CURRENT PRINT PATTERNED FABRICS

ABSTRACT

Contemporary textile design and printing focuses on innovative or traditional techniques to produce patterns that are inherently pleasing to the eye. These designs are predominantly concerned with home textiles and garment fabrics. To create designs, the majority of artists have used screen-printing, and have hand printed their work, though some examples have been commercially screen-printed. A number of designers have produced their designs with digital printing, a process that allows for finer detail and a much larger colour range. To create original own works, a group of pioneering artist has combined new techniques such as digital printing with traditional techniques such as batik, hand dyeing, wood block printing. Several of the textile designers have achieved some new effects on the surface by using additional methods. Eco-printing and deconstructed printing have predominated in innovative designs. In this paper, developments in today textile printing deal with innovative ways of patterns and techniques.

Keywords: Digital Printing, Traditional Techniques, Printed Pattern, Innovative Designs, Surface Design.

Giriş: Bir kumaş yüzeyini süsleyen, ona albeni kazandıran en önemli unsurlardan biri desendir. Çağdaş tekstil tasarımında yeterince anlaşılamayan bu konusunun esin kaynakları; insanın doğal dünyası, inançları, korkuları, umutları, sosyal hayatındaki olguların simgelenmesine kadar uzanan değişimlerdir. Tarihsel süreçte her dönem ve uygarlıkta desenler ve üslupları değişse de insan deneyimlerinin kalıcı sonuçları olan temel formlar aynı kalmıştır (Humbert, 1975: 3). Bilimsel araştırmalar insanın süsleme arzusunun altında yatan gerçeği “boşluk korkusu” olarak tanımlar (Read, 1981:179). Etnolog Percy Smith, süslemenin antik dönemde başlayan, o dönem insanı için inkâr edilmez bir gereksinim olduğunu ve onun geçmişte fazlasıyla yerine getirildiğini söyler (Ware, Stafford,1974:1). Süsleme tarihi ve gelişimi, süs motiflerinin doğası ve seçimi bize uygarlıkların sanat duyarlılıkları konusunda bilgi verir. Bu bakış açısıyla desen dünyası adeta bin yılların arşivine sahiptir. Bugün küreselleşen desen anlayışımız esin kaynaklarını geçmişten ve günümüzün uzak görüşünden alır. Geçmişin zengin desen arşivleri dünden bugüne bir yaklaşımla günümüze taşınır. Yeni eğilimler ise modern insanın yaşam enerjisini yüceltecek dekoratif tarzı benimser. Desenler gibi teknikler de eski ile yeniyi buluşturur. Ev, giysi ya da ilgili piyasalar için boyalı, baskılı, göze hoş görünecek desenli kumaşların ticari amaçla olanları genellikle film baskı ile basılmaktadır. Tasarımların melez uygulamalarıyla ilgili deneyimler ise tekstil sanatçılarının kendi yalın ve özgür deneyleriyle ortaya çıkan sonuçlar olup, eski ve yeni baskı tekniklerinden destek alır.

Baskı Desenli Kumaşlarda Tasarım Tipleri: Baskılı kumaşlar tekstillerin diğer teknikleri içinde desen çeşitliliği açısından en büyük zenginliğe sahip olan grubudur. Gerçekçi ya da stilize, tek renkliden çoğa giden renk paletleriyle baskılı kumaşlar tiplerine göre adlandırılırlar. Giysili kumaştan mefruşata kadar basılan ticari kumaşlar modanın her sezonu için belirlenen tiplerine göre çalışırlar. Çiçek ve bitkilerin yer aldığı floral desen tipleri baskı desenleri içinde en yaygın olan gruptur. İnsanın taklit etme arzusunun sürekli kamçılayan doğal nesnelere tasarımcılar için zenginlik sunar. Bu desenler gerçekçi bir tarz içinde olduğu gibi üsluplaştırılmış ta olabilir. Floral desenler; çiçekleri, otsu ve odunsu bitkileri kapsar. Kendi grubu dışında şifalı ot

* Bu çalışma, Akdeniz Üniversitesi G.S.F. Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü tarafından 08-10 Ekim 2012 tarihleri arasında düzenlenen “1. Uluslar arası Moda ve Tekstil Tasarımı Sempozyumu”nda bildiri olarak sunulmuştur.

* Yrd. Doç., Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil Bölümü, fusun.ozpulat@deu.edu.tr.

** Sanatta Yeterlik Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil Bölümü, dilekyurt969@hotmail.com.

ve çiçeklerin gerçekçi resimlerinin basıldığı bilimsel botanik illüstrasyonlar stilize ve gerçekçi çiçek, ağaç motiflerinin bulunduğu Chintz'ler, inceden inceye işlenmiş simetrik ayrıntılara eşik eden palmiye, servi ağacı ya da kıvrılan soyut figürleriyle şal (Paisley) desenleri dünyanın bol güneşli tropik bölgelerinde yetişen çiçek, yaprak ve ağaçların konu edildiği tropik desenler, 1870'lerden beri basılı tekstil pazarlarında yer alan çiçek desenlerinin orta ve küçük boyutlarda çalışıldığı Liberty desenler çiçek-bitki formlarının en yaygın kullanıldığı tasarım tiplerindedir (Joyce, 1993: 41-53). Dünyanın florası kadar faunasındaki hayvanlar, kuşlar, böcekler basma desenli kumaşların zenginliğidir. Deniz kabukluları, taş, çakıl, dalgalar ve peyzajlar, manzara resimleri, pastoraller, figüratif resimler, mimari öğeler, dışa vurumcu anlatımcı desenler, belgesel desenler hem giysi hem de mefruşat için kullanılırlar. Desen tipleri içinde çiçek- bitki grubu kadar çok bilinen ve kullanılan diğer bir grup, geometrik desenlerdir. Geometrik desenlerin kullanımı neredeyse insanlık tarihi kadar eskilere uzanmaktadır. Çizgiler, şeritler ve taramaları süsleme öğesi olarak ilk kullanan neolitik atalarımız geometrik süslemeciliğin öncüleridirler. Birbirine dolanmış kenar süsleri gibi karmaşık düzen versiyonları ise Grek süslemeciliğinde görülür (Ware, Stafford, 1974: 3). Modern tasarım tipleri genellikle figürsüzdür. Aşırı stilize edilmiş basit motifler, kaligrafik fırça darbeleri tarzın tipik özelliğidir. Gözde yanılmatmalar oluşturan desenler ikat, kasuri, tie-dye, shibori ve benzeri geleneksel tekstillerin baskı simülasyonları, farklı kültürlerden esinlenen etnik desenler, Art Deco, Art Nouveau, Op ve Postmodern sanat ve mimari hareketlerden alınan desenler, belgesel desen tipleri, dokuma, işleme, dikiş-nakış, aplike, örme gibi farklı tekniklerle üretilen tekstil desenlerinin görsel taklitlerini kumaş yüzeyine ucuz yollu taşıma olanakları da baskı teknikleriyle yapılabilir ve bütün bunlar baskılı kumaşların desen zenginliğini oluşturur (Joyce, 1993: 53-75).

Günümüz Baskı Desenleri: Baskılı kumaşlarda bugün gelinen noktada desen; akılda kavramsal bir iz bırakacak kadar kişiyi kuşatan ve yeniden duyarlı hale getirecek kadar güçlü, bize tanıdık gelecek kadar günlük hayatımızın içinden, kültürel farklılıkları sentezleyecek kadar yeni ve evrensel, göze hem tanıdık aynı zamanda oldukça yabancı gelecek kadar yepyeni bir akışkanlığa sahiptir (Clarke & O'Mahony, 2005:122). Geçmişte var olan "boşluk korkusunun" yenilmesiyle birlikte günümüz desenlerinde "boşluk doyumunun" getirdiği titiz bir minimalizm vardır (Uçkan, 2008: 54). Bu eğilim baskılı kumaş desenlerine cesur ve net basitleştirilmiş şekiller, geniş tutulmuş ölçekler ve pratik oluşu nedeniyle az sayıda kullanılmış renkler olarak yansıtılmıştır (Clarke & O'Mahony, 2005:122). Moda aracılığıyla insanların birbirine benzeme arzusu, tekstil moda eğilimlerinin kararlarını bir merkezden dünyaya iletme pratikliğini zorunlu hale getirmiştir. Sezonun bir sonraki sezonu hedefleyen kumaş-desen- renklerinin tanıtımları giyim ve ev tekstilleri için de böyledir. Moda kumaşlar tasarım tiplerine göre teknolojilerinin imkânlarıyla tekstil pazarlarına sunulur. Modanın yükselen eğilimlerini belirleyen esinlemeler ilginç kaynaklara dikkat çeker. Bu kaynaklar sadece çevresel konular değildir. Bazen de sosyo-ekonomik-psikolojik gibi toplumsal konulardan da şekillenmelerdir. Örneğin 1960'ların ekonomik refahı ve hızla büyüyen genç tüketici kitlesi dramatik bir tasarım değişimini teşvik etmiştir. Kumaş desenleri farklı psikoloji ve temaları yansıtmaktadır. Uzayla ilgili bilimsel çalışmalar tekstil modasını etkilemiş, uzay çağı motiflerini ön plana çıkarmıştır. Aynı dönemlerde çağdaş sanatın gücü Op-Art'ın optik etkilerine dikkatleri çekmiştir. Gençleri hedef alan uyuşturucu kullanımıyla ortaya çıkan varsanım görüntüleri ve bu algı sonucu görülen canlı, parlak, hatta göze batan "psikodelik renkler" baskı desenli kumaş modalarını etkilemiştir. Moda eğilimindeki gelgitler nedeniyle eski desenler bazen kendi içlerinde bazen yeni modalarla harmanlanmaktadır. Bu durumda bir Art Nouveau desenin kendi tarzının dışına çıkarak psikodelik renklerle birleştirilmesi mümkündür (Gingsburg, 1993: 98). Bugün baskı sektöründe büyük firmaların yanı sıra küçük tasarımcı gruplarının bir araya gelmesiyle oluşan pek çok küçük baskı stüdyoları bulunmaktadır. Onların birlikte çalıştıkları tasarımcı, serbest tasarımcı ve tasarımcı-sanatçılardır. Büyük ya da küçük işletmeler olsun, hepsinin amacı yenilikçi fikirle hedef kitlelerine ulaşmak ve toplum zevkini geliştiren bir sorumluluğu üstlenmektir. Onlar tekstilin bin yıllık arşivini karıştırırlarken tarihsel desenleri günümüze yorumlarken yenilikçi fikir de getirirler. Örneğin 1990'ların küçük tasarım grubu 19. yüzyıla ait böcek ve kabuklu hayvanların bilimsel çizimlerinden türetilen sürreal, sıra dışı ve kışkırtıcı çalışmalarıyla tasarım topluluğunda tanınır hale geldiler. Aynı grubun arşiv baskıları adapte etme becerisi "Glaskow Toile 2001" adlı çalışmalarında görülmüştür. Grubun çağdaş ve güncel talepleri karşılayan desenlerinden biri olan bu çalışma 18. yüzyıla ait orijinal bir Fransız kumaşın yeni yorumudur (Gingsburg, 1993: 98).

Res. 1: Fransız orjinli Toile de Jouy örneği (İnternet 1) **Res. 2:** Glaskow Toile deseni (İnternet 2) **Res. 3:** LondonToile deseni (İnternet 3) **Res. 4:** Günümüze ait bir Toile örneği (İnternet 3). **Res. 5:** Cressida Bell'e ait baskılı kumaş örnekleri (İnternet 5).

Fransa'nın Jouy kentinden peyzajların ve orada yaşayan insanların yaşam kesitinden sahnelerin yer aldığı kompozisyonuyla Toile de Jouy kumaşının desenini yaşadığı şehir olan Glaskow'a yorumlayan tasarımcı Timorous Beasties, insan figürlerinin yer aldığı tasarımında manzaraları, mekânları, giysileri ve diğer küçük objeleri benzer çağdaş örneklerle değiştirmiş ama desenin ana temasına ve genel havasına bağlı kalmıştır. Bugün de moda olan Toile de Jouy desenleri farklı kültürler ve farklı coğrafyalarda kendi karakteristiği içinde London Toile, Harlem Toile vb. isimlerle kumaş yüzeyine taşınmaktadır (Clarke& O'Mahony, 2005: 114). Baskı tasarımcısı tekrarlarla adeta bir kısır döndü içine girmiş gibi görünen desen dünyasında Toile örneğine olduğu gibi çıkış yolları bulmak ve satacak kumaşları tasarlamaktan sorumludur.

Günümüz Baskı Teknolojileri: Günümüzde baskıcılık çok pahalı ekipmanlarla giyim modası, iç mekan ve ya sanayiyle ilgili pazar için üretim yapan büyük bir sektördür. Hızla ilerleyen teknolojiye gelinen nokta dijital teknolojilerdir. Deneysel çalışmalara daha fazla olanak sağlayan, büyük ve son derece detaylı desenleri bir defada basabilecek kapasitede olan dijital baskı makineleri sınırsız renk kullanımına da imkan sağlamaktadır. Ekolojik açıdan geriye atık boya bırakmayan, kumaşa tutunduktan sonra kimyasal olarak işlemde geçirilebilme özelliğine sahip olan bu teknoloji ile basma endüstrisi önemli bir yenilik kazanmıştır. Tekniğin bunca avantajına rağmen önemli bir dezavantajı deseni renklendiren mürekkep/boya püskürtücülerinin her boya için uyumlu olmayışdır (Colchester, 2007:184). Isı transfer de gelişen teknolojinin tekstil endüstrisine kazandırdıklarındandır. Isı ve basınç yardımıyla sentetik kumaşa deseni taşıyabilen transfer baskı deseni olduğu gibi kumaşa transfer edebilmeyi sağlar. Bu teknikte deneysel araştırmalara da olanak sağlanır. Elle üretilmiş fotografik veya dijital görüntüyü kullanan karmaşık baskılara izin verir. Şablon gerektirmediğinden sevilen bir tekniktir (Clarke& O'Mahony, 2005: 85). Gelişmiş bilgisayar donanımları ve yazılımlarını kullanmaksa tasarımcının hayal gücünü farkına varacağı bir zenginlik sağlar. Orijinal çizimler, kolajlar, fotoğraflar ve hatta üç boyutlu nesnelere taranabilir, manipüle edilebilir ve tekrarlı desenler olarak hazırlanabilir (Clarke& O'Mahony, 2005: 91). Baskıcılığa özgü çok sayıda bitirme tekniğinin olması da günümüz baskı desenli kumaşların diğer zenginliğidir. Örneğin kontur rölyef baskıda kullanılan sentetik lastikler cezp edici estetik ve doku yaratır. Çeşitli reçinelerle birleşen metalik tozlar görülmeye değer optik etkiler verir. Gelişmiş baskı mürekkepleri sıcaklık değişimine göre renk değişimi sağlar. Hidrokromik tekstiller suya karşı tepkilidir. Sonucu göz alıcı ve şaşırtıcı olan kalıcı bitim işlemi serpmeye (spattering), solüsyonda eritilmiş metal tozunun vakumla ince bir tabaka şeklinde kumaş yüzeyini kaplaması işlemidir. Bu örnekler bitirme işlemine ait sadece birkaç örnektir (Clarke& O'Mahony, 2005: 81). Tekstil basma işletmelerinde kullanılan film baskı tekniği üretim açısından geleneksel bir tekniktir. Tekstil tasarımcıları kadar çağdaş tekstil sanatçıları da tekstilin tekniklerini bir araya getirerek melez teknikler oluştururlar. Bazı tasarımcılar tasarımlarını dijital olarak üretmekte batik, dikiş teknikleri ve boyama süreçleriyle oluşturdukları çalışmalarında kendilerine özgü bir tarz meydana getirmektedir. Bu işlemler sıra dışı ve özgün yüzeylere olanak sağlar. Başka bir grup ise ipek üzerine doğrudan boya ve pigmentleri uygular. Gutta, mumla rezerve ya da örneğin bölgesel bir boyama tekniği desenleme ve renklendirmede farklı bir etki yaratabilir. Bütün bu teknik kurgular dekoratif bir yüzey elde etmek içindir ve baskılı tekstillerin zenginliğidir (Cole, 2008:85).

Sonuç: Baskı desenli kumaşların da üretiminde hedef satıştır. Kumaşın cazibe merkezi öncelikli olarak deseni ve rengidir. Her sezon farklı temalara göre belirlenen yükselen eğilimlere göre hazırlanan desenler, tekstil ve moda dünyasına tanıtılırlar. Küreselleşen tasarım dünyasında tasarımcıların anonim çalışmaları, firmaların çok uluslu yapıları moda kumaş ve desenlerinin yenilikçi fikirlerle beslenmelerine ve dünyanın her yerine yayılmalarına yardımcı olur. Bu dinamik yapı içinde tekstil sanatçıları baskının yeni formlarını araştırırken tasarımcılar baskıya özgü çok sayıda yeni bitim işlemleri ile kumaşlara estetik değerler kazandırılırlar. Tarihsel süreçte kullandığı her nesneyi bezeklerle süsleyen hatta bedenini boyayan insanın bilinçaltında doğayı yenmek gibi gizil bir dinamizm yatmaktadır. Her ne kadar ulaştığımız kültürel evrim süsten arınmayla ilişkilendiriliyorsa da kumaş yüzeyinin dekoratif amaçlı bezemeciliği modayı tetikleyen eğilimlerle bazen minimalist bazen de aşırı bezemeci bir tavır takınmaktadır.

KAYNAKÇA

- S.E.B. Clarke, M. O'Mahony, *Techno Textiles Revolutionary Fabrics for Fashion and Design*, T&H, London, 2005.
 Colchester, C., *Textiles Today*, Thames & Hudson, China, 2007.
 D. Cole, *Textiles Now*, Laurence King Publishing Ltd., London, 2008.
 M. Gingsburg, *Textiles*, Studio Editions, London, 1993.
 Humbert, C., *Ornament*, Verlag Georg Dwcallwey, 1975, Switzerland.
 C. Joyce, *Textile Design*, Watson Guptill Publications, 1993, NY.
 H. Read, *Sanat ve Toplum*, Umran Yayınları, 1981, Ankara.
 Uçkan, Ö., (2008/ 7-8). "Bir Plastik Sanatlar Ekonomi Politikası: Süs ve Suç, Stil ve Tasarım", *rh+sanart*, Sayı 5.
 D. Ware, M. Stafford, *An Illustrated Dictionary of Ornament*, George Allen & Unwin Ltd., London, 1974.

Görsel Kaynakça

- <http://cgi.ebay.fr> (20.07.2012), <http://www.kensigtodesign.com> (20.07.2012), <http://littleaugury.blogspot.com> (2009/07)
<http://www.thetrendygirl.net> (20.07.2012)

A SARTORIAL VIEW NATURE*

Susan Taber AVILA*

ABSTRACT

This article discusses the research methodologies, conceptual ideas and inspiration for a series of wearable art pieces included in a recent solo exhibition titled A Sartorial Nature. The work is inspired by nature, especially the organization and perception of nature by humans, and explores a range of ideas including beauty, metaphor, abstraction, memory, and artifice. Consisting of unique stitched constructions, the work intersects art, design, and fashion exposing a relationship to the body through skin, scale, and structure. The body is intended as a living armature to enhance the nature theme. A Sartorial Nature offers the experience of nature as a familiar reference point without any of the inconveniences such as hay fever, ticks, bugs, dirt, or weather. Whether literal, metaphorical, or abstracted, nature is an integral and important aspect of everyday psyche. Ideally the work in this series will inspire people to think about their own relationship with the natural world.

Keywords: Nature, Recycled, Textile, Fashion, Art.

BİR TERZİ DOĞASI

ÖZET

Bu makale yakın zamanda "Bir Terzi Doğası" başlığı ile gerçekleşen bireysel sergi kapsamındaki, giyilebilir sanat serisine ilişkin araştırma metinleri, kavramsal fikirler ve ilham kaynaklarını tartışmaktadır. Bu çalışma doğadan özellikle de doğanın insanlar tarafından algılanması ve organize edilmesinden ilham almaktadır ve aralarında güzellik, metafor, soyutlama, hafıza ve sanat eseri olan birçok kurguyu araştırmaktadır. Özgün dikişli konstrüksiyonlardan oluşan çalışma ten, oran ve strüktür üzerinden beden ile ilişkileri ortaya çıkarırken sanat tasarım ve moda alanlarını kesiştirmektedir. Beden, doğa temasını vurgulamak amacıyla yaşayan bir omurga olarak ele alınmıştır. Bir terzi doğası; doğadaki sakıncalı öğeleri dikkate almaksızın, doğayı tanıdık bir referans noktası olarak deneyimleme olanağını sunmaktadır. Doğa; edebi metaforik veya soyutlanmış boyutlarıyla günlük ruh halinin bütünleşik ve önemli bir parçasıdır. İdeal olarak bu sergideki çalışma insanların doğal dünya ile ilişkilerini sorgulamaları konusunda bir ilham kaynağı olacaktır.

Anahtar Sözcükler: Doğa, Geridönüşüm, Tekstil, Moda, Sanat.

In March 2010 I presented a solo exhibition, "Oh Naturale", at the Robert Hillestad Textiles Gallery, University of Nebraska Lincoln. "Oh Naturale" included a body of textile art work inspired by nature, especially the organization and perception of nature by humans. Incorporated into the exhibition were previously made pieces that fit the nature theme as well as several works created specifically for the exhibition. Explored ideas included issues of beauty, metaphor, abstraction, memory, and artifice. I was subsequently invited to reprise the nature series for a solo exhibition at The Hong Kong Polytechnic University, Institute of Textiles & Clothing, Fashion Gallery. Realizing that the majority of the Hong Kong Polytechnic students viewing the exhibition would be fashion focused, I challenged myself to create several wearable pieces in direct reaction to the non-functional works. The results, exhibited September 1-30, 2011 in the exhibition, "A Sartorial Nature", were a collection of nine garments responding to the nature theme. While I have worked as a practicing textile artist for twenty-five years, my new work hovers in the uncomfortable territory between fashion, craft and art. Although exhibited as "art," it is also functional. As conceptual objects they avoid the realm of costume, if costume is described as a mask or disguise. Because they are not meant to be worn in typical daily life, they also circumvent the idea of artistic dress that prevailed amongst the avant-garde in the early 20th century. Many artists of this time period, including Giacomo Balla and Sonia Delaunay, chose to focus on simple, clean futuristic shapes and structures that strove to reinvent fashion (Stern, 2004: 65).

Ironically images of nature were rarely present as artist/designers aligned themselves with prevailing modernist art movements. The work in A Sartorial Nature most closely fits in with the wearable art movement that burst into existence in the late 1960s, led by a group of artists interested in revitalizing traditional crafts. This group also planted the seeds for what we now call sustainable design, creating beautiful objects outside of mainstream fads and meant to last (Dale, 1986:13). Melissa Leventon provides a concise and excellent history of wearable art in Artwear. Fashion and Antifashion, published in conjunction with the pivotal exhibition of the same name on view in the Fine Arts Museums of San Francisco, Legion of Honor, 14 May

* This study was presented as a paper at the "1st International Fashion and Textile Design Symposium" organized between the 8th and 10th October 2012 by the Department of Fashion and Textile Design, Faculty of Fine Arts, Akdeniz University.

* Professor of Design, M.F.A., University of California, Davis, USA, stavila@ucdavis.edu